

ORZECZNICTWO TRYBUNAŁU KONSTYTUCYJNEGO ZBIÓR URZĘDOWY

Seria B

Warszawa, dnia 20 kwietnia 2021 r.

Pozycja 82

POSTANOWIENIE

z dnia 31 lipca 2020 r.

Sygn. akt Ts 155/18

Trybunał Konstytucyjny w składzie:

Jarosław Wyrembak,

po wstępnym rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym skargi konstytucyjnej [...] Spółka Jawna z siedzibą w K., w sprawie zgodności:

art. 79 ust. 1 pkt 1 lit. e oraz lit. f ustawy z dnia 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (Dz. U. z 2018 r. poz. 300, ze zm.) w zakresie, w jakim „w postępowaniu nieprocesowym, w którym nie uczestniczą osoby o sprzecznych interesach, nie przewiduje zwrotu opłaty od skargi na postanowienie referendarza sądowego oraz od apelacji uwzględnionych z innego powodu niż oczywiste naruszenie prawa”, z art. 45 ust. 1 w związku z art. 2 oraz art. 31 ust. 3 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej,

p o s t a n a w i a:

odmówić nadania skardze konstytucyjnej dalszego biegu.

UZASADNIENIE

W skardze konstytucyjnej wniesionej do Trybunału Konstytucyjnego 15 października 2018 r. (data nadania), [...] Spółka Jawna (dalej: skarżąca), reprezentowana przez pełnomocnika z wyboru, wystąpiła z żądaniem na tle następującego stanu faktycznego:

1. Wspólnicy skarżącej spółki podjęli uchwałę z 30 grudnia 2017 r. (nr []; akt notarialny rep. [...]) o podwyższeniu wartości wkładów bez zmiany umowy spółki oraz wystąpili w tym zakresie z wnioskiem o wpis do Krajowego Rejestru Sądowego. Postanowieniem referendarza sądowego Sądu Rejonowego w K. X Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego z 15 marca 2018 r. (sygn. akt [...]) stwierdzono, że uchwała o podwyższeniu wkładów bez zmiany umowy spółki nie podlega wpisowi do Krajowego Rejestru Sądowego (dalej: KRS). Postanowieniem z 30 kwietnia 2018 r. (sygn. akt [...]), Sąd Rejonowy w K. X Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego oddalił wniosek skarżącej o zmianę wpisu w przedmiocie skargi na postanowienie referendarza sądowego z 15 marca 2018 r. i stwierdził, że koszty postępowania związane ze swoim udziałem w sprawie ponosi skarżąca jako wnioskodawca oraz uznał je za uiszczone w całości. Od tego postanowienia skarżąca wniosła apelację, zaskarżając je w całości i zarzucając mu naruszenie art. 25 pkt 2 ustawy z dnia 15 września 2000 r. – Kodeks spółek handlowych (Dz. U. z 2017 r. poz. 1577, ze zm.);

obecnie: Dz. U. z 2019 r. poz. 505, ze zm.; dalej: k.s.h.), w związku z art. 156 i art. 65 § 1 i 2 ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 r. – Kodeks cywilny (Dz. U. z 2018 r. poz. 1025, ze zm.; obecnie: Dz. U. z 2019 r. poz. 1145, ze zm.; dalej: k.c.), przez błędną wykładnię i przyjęcie, że uchwała wszystkich wspólników z 30 grudnia 2017 r. o podwyższeniu wkładów do spółki jawnej nie stanowi zmiany umowy spółki jawnej.

Postanowieniem z 3 sierpnia 2018 r. (sygn. akt [...]) Sąd Okręgowy w K. VII Wydział Gospodarczy uznał powyższą apelację za zasadną. Uchylił zaskarżone postanowienie i przekazał sprawę Sądowi Rejonowemu w K. do ponownego rozpoznania na podstawie art. 386 § 4 w związku z art. 13 § 2 ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego (Dz. U. z 2018 r. poz. 1360, ze zm.; obecnie: Dz. U. z 2019 r. poz. 1460, ze zm.; dalej: k.p.c.). Jednocześnie, na podstawie art. 102 k.p.c., Sąd Okręgowy pozostawił Sądowi Rejonowemu rozstrzygnięcie o kosztach postępowania odwoławczego uznając, że: a) w analizowanej sprawie nie zachodzi przypadek określony w art. 79 ust. 1 lit. e ustawy z dnia 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (Dz. U. z 2018 r. poz. 300, ze zm.; obecnie: Dz. U. z 2020 r. poz. 755, ze zm.; dalej: u.k.s.c.), b) oddalając wniosek o zmianę wpisu w KRS, Sąd Rejonowy dokonał jedynie odmiennej interpretacji treści uchwały wspólników o podwyższeniu wkładów w spółce jawnej. Skarżąca wystąpiła w związku z tym do Sądu Okręgowego w K. z wnioskiem o uzupełnienie powyższego postanowienia przez orzeczenie w przedmiocie wniosku o zwrot opłaty od apelacji i skargi na orzeczenie referendarza sądowego.

Postanowieniem z 19 września 2018 r. (sygn. akt [...]) Sąd Okręgowy w K. nie uwzględnił wniosku skarżącej. Wskazał, że w rozpoznawanej sprawie nie zachodzi przypadek określony w art. 79 ust. 1 lit. e u.k.s.c. Zdaniem Sądu Okręgowego, przypadek, o jakim mowa w art. 79 ust. 1 lit. e u.k.s.c. (sąd zobligowany jest do zwrotu opłaty od apelacji), zachodzi wtedy, gdy sąd uwzględni środek zaskarżenia z powodu oczywistego naruszenia prawa, co nie miało miejsca w przedmiotowej sprawie. W ocenie Sądu Okręgowego, brak jest zatem uprawnionych podstaw do uzupełnienia powyższego postanowienia i orzeczenia o zwrocie opłaty sądowej od apelacji oraz skargi na orzeczenie referendarza sądowego.

2. W tym stanie rzeczy, skarżąca wystąpiła do Trybunału Konstytucyjnego ze skargą konstytucyjną, w której zakwestionowała zgodność z Konstytucją art. 79 ust. 1 pkt 1 lit. e oraz lit. f u.k.s.c. w zakresie, w jakim „w postępowaniu nieprocesowym, w którym nie uczestniczą osoby o sprzecznych interesach, nie przewiduje zwrotu opłaty od skargi na postanowienie referendarza sądowego oraz od apelacji uwzględnionych z innego powodu niż oczywiste naruszenie prawa”. Skarżąca wskazuje, że niekwestionowaną zasadą jest ponoszenie kosztów postępowania, w tym opłat sądowych, przez wnioskodawcę. Podnosi jednak, że zasada ta powinna dotyczyć samego wniosku inicjującego postępowanie w pierwszej instancji, w którym nie dochodzi do wniesienia skargi na postanowienie referendarza sądowego o oddaleniu wniosku.

3. Zarządzeniem sędziego Trybunału Konstytucyjnego z 12 grudnia 2019 r., na podstawie art. 61 ust. 3 ustawy z dnia 30 listopada 2016 r. o organizacji i trybie postępowania przed Trybunałem Konstytucyjnym (Dz. U. z 2019 r. poz. 2393), skarżąca została wezwana do usunięcia w terminie 7 dni braków formalnych wniesionej skargi m.in. przez doręczenie poświadczoną za zgodność z oryginałem kopii postanowienia Sądu Okręgowego w K. z 3 sierpnia 2018 r. (sygn. akt [...]) wraz z uzasadnieniem. Zarządzenie doręczono 20 grudnia 2019 r., zaś skarżąca odniosła się do niego pismem procesowym z 27 grudnia 2020 r. (data nadania).

Trybunał Konstytucyjny zważył, co następuje:

1. Zgodnie z art. 61 ust. 1 ustawy z dnia 30 listopada 2016 r. o organizacji i trybie postępowania przed Trybunałem Konstytucyjnym (Dz. U. z 2019 r. poz. 2393; dalej: u.o.t.p.TK) skarga konstytucyjna podlega wstępnemu rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w celu wyeliminowania spraw, które nie mogą być przedmiotem rozstrzygania merytorycznego. Trybunał wydaje postanowienie o nadaniu skardze konstytucyjnej dalszego biegu, gdy spełnia ona wymagania przewidziane w ustawie oraz nie zachodzą okoliczności, o których mowa w art. 61 ust. 4 pkt 3 u.o.t.p.TK.

2. Warunkiem skutecznego wniesienia skargi konstytucyjnej jest przede wszystkim spełnienie wymagań wynikających z Konstytucji i u.o.t.p.TK, a także usunięcie w terminie 7 dni braków formalnych wymienionych w zarządzeniu sędziego Trybunału Konstytucyjnego. W przypadku nieusunięcia w terminie ustawowym przez skarżącego któregośkolwiek z braków określonych w tym zarządzeniu, Trybunał postanawia odmówić nadania skardze konstytucyjnej dalszego biegu na podstawie art. 61 ust. 4 pkt 2 u.o.t.p.TK. Zgodnie z art. 77 ust. 1 u.o.t.p.TK, skarga konstytucyjna może być wniesiona po wyczerpaniu drogi prawnej, o ile droga ta jest przewidziana, w ciągu trzech miesięcy od dnia doręczenia skarżącej prawomocnego wyroku, ostatecznej decyzji lub innego ostatecznego rozstrzygnięcia. W myśl zaś art. 53 ust. 1 pkt 5 u.o.t.p.TK, powinna ona zawierać udokumentowanie daty doręczenia ostatecznego orzeczenia wydanego w sprawie objętej wniesioną skargą. W u.o.t.p.TK nie przewiduje się wyjątku, na podstawie którego skarżący byłiby zwolnieni z tego obowiązku. Zgodnie z art. 53 ust. 2 pkt 1 u.o.t.p.TK, do skargi konstytucyjnej dołącza się ponadto rozstrzygnięcie, o którym mowa w ust. 1 pkt 1 tego artykułu, czyli orzeczenie wydane na podstawie zaskarżonego przepisu.

3. Podstawą odmowy nadania badanej skardze konstytucyjnej dalszego biegu jest brak dołączenia do skargi konstytucyjnej odpisu postanowienia Sądu Okręgowego w K. z 3 sierpnia 2018 r., sygn. akt [...], które zostało wskazane w skardze konstytucyjnej jako ostateczne w rozumieniu art. 77 ust. 1 u.o.t.p.TK, w związku z art. 79 Konstytucji. Oczywiście konsekwencją tego stanu rzeczy jest brak możliwości właściwego udokumentowania daty doręczenia skarżącej tego rozstrzygnięcia, co uniemożliwia ustalenie, czy skarga została wniesiona w wyznaczonym ustawowo, trzymiesięcznym terminie. Obowiązek udokumentowania daty doręczenia rozstrzygnięcia, o którym mowa w art. 77 u.o.t.p.TK, spoczywa zgodnie z art. 53 ust. 1 u.o.t.p.TK na skarżącym i polega na wskazaniu właściwego w tym zakresie dowodu. W reakcji na wezwanie do doręczenia Trybunałowi ostatecznego rozstrzygnięcia, skarżąca ograniczyła się jedynie do stwierdzenia, że wobec dostępności jego treści i uzasadnienia przez portal informacyjny sądów apelacji krakowskiej, nie występowała o jego doręczenie. Obowiązek dołączenia do skargi konstytucyjnej ostatecznego rozstrzygnięcia – w myśl art. 77 ust. 1 u.o.t.p.TK – polega między innymi także na rzetelnym udokumentowaniu tła sprawy przez zgromadzenie i przedstawienie Trybunałowi dowodów potwierdzających przede wszystkim uzyskanie ostatecznego rozstrzygnięcia w sprawie na podstawie zaskarżonego przepisu, a także wyczerpanie przysługującej drogi prawnej.

4. Na marginesie powyższych ustaleń, Trybunał wskazuje także, że skarżąca nie dopełniła prawnego wymogu przedstawienia stanu faktycznego sprawy (por. art. 53 ust. 1 pkt 4 u.o.t.p.TK), ani możliwie precyzyjnego wskazania, które prawa lub wolności wyrażone w wymienionych w skardze wzorcach konstytucyjnych zostały naruszone przez zakwestionowane przepisy i w jaki sposób (por. art. 53 ust. 1 pkt 2 u.o.t.p.TK). Odnosząc się do wezwania do usunięcia braku w tym zakresie, skarżąca ograniczyła się do skrótowego wylicze-

nia zarzutów oraz do wskazania, że ich rozwinięcie i uzasadnienie zawarte zostało już w uzasadnieniu skargi konstytucyjnej. Jak już zaznaczono, wątpliwości budzi także niewyjaśniona i nieudokumentowana kwestia wyczerpania drogi prawnej, a przede wszystkim kwestia uzyskania przez skarżącą rozstrzygnięcia na podstawie zaskarżonego w skardze przepisu w postanowieniu wskazanym jako ostateczne w rozumieniu art. 77 ust. 1 u.o.t.p.TK w związku z art. 79 Konstytucji.

W związku z powyższym, na podstawie art. 61 ust. 4 pkt 2 u.o.t.p.TK, Trybunał postanowił jak w sentencji.

POUCZENIE

Na podstawie art. 61 ust. 5 u.o.t.p.TK skarżącemu przysługuje prawo wniesienia zażalenia na powyższe postanowienie w terminie 7 dni od daty jego doręczenia.